

HALADÁS

VASÜTI

SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14.— kor.
Fél évre 7.— kor.
Negyed évre 3.50 kor.

A balesetbiztosítás (18-től 60 éves korig)
a »Nemzeti balesetbiztosító részve-
társ.-nál 3000 koronára halál esetre
és 3000 koronára állandó munka-
képtelenség esetére szól.

Megoldás előtt.

Miskolcz, 1904. április 9.

(§§) Reméljük, hogy néhány nap elteltével meg fogunk ismerkedni a nehezen készülő fizetésrendezés módozataival s a hosszú várakozás által túlfeszített kíváncsiságunk, a lét-kérdést képező probléma megoldva fog előttünk állani.

Megbízható helyről nyert értesülések szerint a husvétii szünet után összeülő ház első ülésén beterjeszti a kereskedelmi miniszter a vasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot s ekkor meg fogjuk tudni, hogy küzdelmünk, ez az élet-halál harc, melyet a tisztességes, gondtalan megélhetés utáni törekvés indított meg, meghozta-e óhajtott gyümölcsét?!

Meg fogjuk-e kapni a jogos kívánságok teljesítését, hogy ne veszítsük el a jövőben való hitünket, bizalmunkat? Akarta-e méltányolni a felsőbbség becsületes munkánkat, mely nem ismer fáradtságot s éjt, napot egybevetve, nyugalmat, testi erőt feláldozva, folyton a köz szolgálatában talált bennünket?

Vajjon lesz-e foganatja kérésünknek, melyet annyi szeretettel karolt fel az egész sajtó, mint igazságos ügyet? Vajjon megkapjuk-e azt az intelligens társadalmi ember igényeihez mért létminimumot, a mely — az előhaladás kellő biztosítása mellett — megélhetésünket biztosítja?

A kérdések egész raja tolu elénk most ebben a fontos és válságos pillanatban, a mikor már alig néhány nap választ el bennünket a megoldástól.

Remegve, félve várjuk az órát, melyben a lepel lehull s küzdelmünk eredménye nyilvánossá lesz. Remegve és félve, mert — bár egy-két lapban már megjelent, de hivatalos részről ez ideig meg nem erősített híreszteléseknek hitelt adni nem akarunk — komoly aggodalmakkal tekintünk azon nem remélt eshe-

tőség elé, ha a fizetésrendezés megállapított módozatai a hosszú várakozás és méltatlan mellőzés által annyira elkeserített vasutasok zömét ki nem elégítenék!

Komoly és beláthatatlan következményei lennének az olyan megoldásnak, a mely csak alamizsnát nyújt, de nem megélhetést biztosít!

Őszintén óhajtjuk mindannyiunk erkölcsi és anyagi érdekében, hogy ez a súlyos eshetőség villámhárítóra találjon a benyújtandó törvényjavaslatban s megnyugtassa a vasutasok ezreit, a kiknek jövő exisztenciájuk van kockára téve, s ha most vesztenek, mindent elvesztettek.

A vasutas mozgalom.

— Saját tudósítónktól. —

Április 9

A miskolci üzletvezetőség mozgalmi bizottsága a szegedi bizottsági ülésen történt nyilatkozatok és egyéb folyó ügyek megvi-

tatása czéljából e hó 6-án ülést tartott, melynek lefolyásáról az alábbi tudósításban számolunk be:

Elnök üdvözölve a megjelent biz. tagokat, megállapítja a határozatképességet s az ülést megnyitva előadja, hogy f. hó 4-én Szegeden a mozgalmi bizottságok elnökségei értekezletet tartottak, hol ő is jelen volt. Az értekezleten megbeszélés tárgyát a mozg. bizottságok egyöntetű szervezetének és a létesítendő országos vasuti szövetség alapszabályának megállapítása képezte. Elvi jelentőségű határozatok azonban ott nem hoztak, mivel az értekezlet hatáskörébe az nem tartozott.

Előadja elnök, hogy a bizottságok szervezete akként állapított meg, hogy az eddigi központi mozgalmi bizottságok a helységről nevezett „kerületi bizottság”, az eddigi gőcponti bizottságok pedig szintén a helyről elnevezett „helyi bizottság” nevet nyernek s mindezek felett áll az „országos elnökség”. A helyi bizottságok csak a saját kerületi bizottságaikkal közölhetik határozataikat, illetve indítványukat, a kerületi bizottságok pedig úgy a saját biz. tagjaik, mint a más kerületi bizottságok által tett indítványokra hozott határozataikat egymással és az országos elnökséggel közlik s az országos elnökség a kerületi bizottságok határozatainak többségi aránya szerint állapítja aztán meg

TÁRCZA.

Esti dal.

Lágy fátyolt szó az est,
elcsöndesül a táj,
minden nyugodni tér
s ah, szívem egyre fáj.

A holdsugáros est
varázsa lelkemen;
úgy vonz feléd a vágy,
én hűtlen kedvesem.

Megyek, megyek. Felém
két éj-szemed ragyog.
alig hiszem s megint
előttetek vagyok.

Az ablakod alatt
megállok csendesen,
nehogy zavarjalak,
míg alszol, kedvesem.

S míg sajtó szívemen
örök kétely honol:
hűtlen szerelmemem
te másról álmodol.

M. Sz. J.

Aranyos diók.

— A „Haladás” eredeti tárczája. —

Elöttem áll a párolgó thea s úgy el tudom nézni a felszálló gőzét . . . Száll . . . száll . . . s aztán egyszerre elenyészik, eltűnik — örökre. Merre, hová lesz? Épp így mult el az én ifjúságom is! Észrevétlenül, lopva hagyott el s akkor tudtam meg a valót, mikor a férfikor szele megesapta arcomat . . .

Metsző, hideg szél volt. Kisértetiesen lobogtatta a sárgás gázlángokat s csak úgy csapkodta arcom közé a fagyos havat. Mintha csak ki akart volna gyógyítani az ábrándokból, fel akart volna ébreszteni az álomból, mely eddig gyönyörködtette lelkemet, befogta a szememet.

Kietlen sivárság töltötte el egész lelkemet s olyan elhagyottnak, árvának éreztem magam, mintha egyedül állanék a világban.

Karácsony-est volt.

a felvetett indítvány elfogadását vagy elvetését s erről a kerületi bizottságokat értesíti.

A bizottság a szervezet ezen megállapítását magáévé teszi és határozattá emeli, s az 1901-iki szervezkedéskor megállapított s a márczius 3-iki gyűlés határozatának megfelelően kiegészített 7 góczponti bizottságot erről a jegyzőkönyv megküldése által értesíti.

Ismerteti ezután elnök a Stelczel Fr. üzletvezető-helyettes, főfelügyelő ur által a szegedi kerületi bizottság elnöke előtt tett s az értekezleten felolvasott nyilatkozatot, s felkéri jegyzőt a nyilatkozat felolvasására, melyre nézve az értekezlet határozatot nem hozott.

A bizottság — miután a nyilatkozat tartalmát a lapokból ismeri — nem kívánta a felolvasást, de kijelenti, hogy a nyilatkozattal nincsen teljesen megnyugtatta. A javaslattal szemben azonban ennek daczára addig állást nem foglal, míg azt teljes egészében nem ismeri.

Bejelenti elnök, hogy az értekezlet az országos vasuti szövetség alapszabálya tekintetében azt határozta, hogy a fiúmei és szegedi kartársak által szerkesztett s egymástól különböző alapszabály tervezeteket előbb a helyi és kerületi bizottságok által saját kebelükben választandó szűkebb körű bizottságoknak adja ki tanulmányozás végett s ezen tanulmány alapján a kerületi bizottságok által

megállapított módosítások összeegyeztetése után lesz aztán az alapszabály véglegesen megállapítva. Az összeegyeztető bizottságba minden kerületi bizottság egy tagot küld, kiket az országos elnökség hív össze.

Kéri ezek alapján elnök a bizottságot, hogy előbb egy 4 tagból álló szűkebb körű bizottságot válasszon az alapszabály-tervezetek tanulmányozása végett, azután pedig jelölje ki az egyeztető bizottságba küldendő tagját. Bejelenti egyúttal, hogy a tervezetek a helyi bizottságoknak már április 5-én kiküldettek azzal, hogy észrevételeiket április 10-ig terjesszék be.

A bizottság a szűkebb körű bizottságba megválasztja Balog Ármin, Gál Károly, Moravetz Venczel és I. Kiss János biz. tagokat s egyben felkéri őket, hogy munkálatukat 10-éig szintén tegyessék be az elnökséghez, hogy végleges döntés céljából a bizottság április 15-ig még összehívható legyen. Az egyeztető bizottságba pedig Gál Károly biz. tagot küldi ki.

Előterjeszti elnök, hogy a szombathelyi ker. bizottságnak az összesség érdekében tett intézkedései nagy kiadásokat okoznak, miért is méltányosnak tartaná, hogy ezen kerületi bizottság elnökségének 100 korona küldessék.

Elfogadtatik és pénztárnok utasíttatik, hogy 100 koronát posta útján küldjön el.

A lakásadó asszonyom behívott a szobájukba, hogy nézzem meg a Palika karácsonyfáját.

Bementem.

Az apró gyertyácskák fénye egészen elvakított és szemem a Malvinka tündéri szép arcán akadt meg. Ugy állott ott a karácsonyfa alatt, mint egy tündér, egy angyal. Szemeiből az ártatlan öröm tündöklő fénye tört elő, ajka körül szelíd mosoly játszadozott. Boldogan tekintett kis öcsése felé s szinte örült a lelke, hogy ilyen örömet szerzett neki azzal a kis ajándékkal.

A gyertyák fénye megvilágítá kedves arcát s glóriát vont feje köré.

Nem tudom, meghatott volna é mindenkit ez a kép, de engem egészen elbűvölt; mert hiszen a szerelmes ember szemeivel néztem. Régen szerettem már Malvinkát. Azért is mentem hozzájuk lakni, hogy a közelében lehessenek.

Ő még egészen gyermek volt. Leült kis öcsésével a puha szőnyegre s vidáman játszogattak az aranyos diókkal, melyet a kis Jézuska hozott. Mikor aztán Palika elálmosodott és édes álomba ringatózott a rengő bölesőben, akkor Malvinka is oda jött közénk s hallgatta a beszédet. Néha-néha ő is beleszólt.

Sok minden felmerült beszélgetésünk közt.

— Mikor házasodik meg Kiss ur? — kérdi egyszer tőlem tréfálkozó hangon a háziasszony.

Minden vér arczomba szökött. Nagyon furcsán nézhettem így ki, mert a mint Malvinkára néztem, mosolyogni kezdett.

— Ugyan mama, ne gunyolódj. Hiszen ki menne hozzá Kiss urhoz! Nézd, már őszül a haja . . .

Nem tudom kimondani, hogy hatott rám ez a pár szó. Egész testemen hideg borzongás futott végig s úgy éreztem, mintha megrémültem volna önmagamtól.

Kietlen sivárság töltötte el lelkemet, mintha elvesztettem volna valami drága kincset, melyet eddig a magaménak hittem. Pedig nem az volt! Hiu áltatás, balga remény volt az egész, hiszen sohasem lehetett volna ő az enyém! Tőlem már elmúlt a nyár s az ő szíve még ábrándokat keres! Ugy mult el tőlem az ifjuság, hogy észre sem vettem s az a pár szó ébresztett fel a rideg valóra, melynek szele megcsapta arczomat . . .

Metsző, hideg szél fujt. S én rohantam a kihalt utcákon ész nélkül, azt sem tudva: hová?

Felolvastatik a zágrábi ker. biz. márczius 18-iki ülésének jegyzőkönyvében foglalt következő indítvány: „Ha a pót-memorandum 11. pontjában foglaltak ellenére a vasuti alkalmazottak megbizottai meg nem hivatnának a szolgálati rendtartás és illetmény szabályzatot tárgyaló ankétre, utasittatik az országos bizottság elnöke, keressen módot arra, hogy a miniszter által benyújtandó javaslatot a benyújtási napon tudomásul vehesse és ha ezen javaslat reánk nézve sérelmes volna, úgy intézkedjék az országos bizottsági elnök, hogy a benyújtást követő első vasárnapra, vagy ha a benyújtás a hét második felében történik meg, a 2. ik vasárnapra országos nagygyűlés hívassék össze Budapestre azon célból, hogy ott a sérelmes javaslat ellen tiltakozhassunk.“

A bizottság az indítványt elfogadja szintén, mert nézete szerint is, a javaslat esetleges sérelmes volta felold bennünket azon ígéretünk alól, hogy május 8-ig gyűlést nem tartunk.

Bejelentetik Papik Sándor biz. tagnak a tagságról való lemondása.

Tudomásul szolgál s helyette Encz Alajos póttag hivatik be.

Felolvastatnak a kolozsvári és szegedi ker. bizottságok márcz. 30, illetve 31-én és ápr. 1-én tartott üléseinek jegyzőkönyvei, melyeknek tartalma

tudomásul szolgál.

Betértem egy kávéházba.

Üres volt.

Hiszen a kinek csak valakije van, mindenki ott tölti ez estét szerettei körében, öröm, boldogság között. Csak nekem nincs senkim. — Nincs, a kihez egy jó szót szólhatnak, nincs a ki vigasztalna. Egyedül állok.

A pinczér ott aludt a szegletben s nem sajnáltam feiverni édes álmából. Rendeltem egy theát. A kaszirnő ásitva öntött egy pohárka rumot az üvegből s különös pillantással mért végig.

Nem törődtem vele.

Leültem egy félreeső asztalhoz s néztem a párolgó thea felszálló gőzét, mely elenyészik, eltűnik a levegőben örökké.

Épp így szállottak el tőlem azok a boldog napok is, mikor még csalfa remények ringatták lelkeket. Olyanok voltak, mint az aranyos diók. Az aranyfűst lassankint lekopott róluk, valami kiméletlen kéz megfosztotta csillogásuktól s most itt állnak előttem siváran, busan, mint a gyászos mult édes emlékei . . .

Kemény Endre.

Keresztury Márton indítványozza, hogy a mozgalom érdekében történekekről egy rövid ismertetés készíttessék és az a ker. bizottság területén nagy mennyiségben osztassék szét, hogy a történeke felől mindenki tájékozva legyen.

Többek hozzászólása után kimondja a bizottság, hogy:

tekintettel a kívánság teljesítése által előidézendő nagy költségre; tekintettel arra, hogy az alkalmazottak a bizottsági tagoktól, a körözés végett kiadott bizottsági ülésekről felvett jegyzőkönyvekből s végül a napi lapokból kevés fáradtsággal értesülést szerezhetnek a történekekről: az indítványt elveti s fenntartja az értesítésre vonatkozólag az eddigi eljárást. Utasítja azonban a jegyzőt, hogy a nagyobb személyzetel bíró állomások részére lehetőleg több példányban küldessenek meg az iratok, a takarékoság azonban ezután is szem előtt lesz tartandó.

Több tárgy nem lévén, elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Lieszkovszky Kálmán és Lukács Éde urakat felkérve, az ülést bekezeszti.

Óvatosság a tolóval közlekedő vonatoknál.

Irta: Banovits László.

(Folytatás.)

Igaz, hogy az így kitüntetett elválási pont rendszeren a lejtörés határán lévő lejtmutatónál van, de ez sehol megmondva, kijelentve nincs, erre csak tapasztalat, következtetés után lehet rájönni, ami a gyöngébbeknek nem elég, azokivül pedig sötét, borus éjszakában még ezt a lejtmutatót sem igen lehet észrevenni; végül pedig ez a lejtmutató sem mindig helyes határa a tolásnak.

Például ott áll a toló elválás *i* pontjánál egy lejtmutató, melynek az emelkedés, illetve esés felé lévő karjára 12°/_{oo}, a másik karjára 0 van jegyezve; tehát a nagy emelkedés egyszerre vízszintessé válik, ez a tolásra nézve természetes határpont volna.

Azonban egy cseppet sem mond igazat az a lejtmutató, mert az teljes képtelenség, hogy a 12°/_{oo} emelkedésű pálya egy ponton hirtelen átmenjen a vízszintesbe.

A 12°/_{oo} igaz, de a vízszintes nem, mert azután kezdődik egy átmeneti 8-9°/_{oo} emelkedés, mely lassan csökkenve megy át a vízszintbe.

Itt tehát nem helyes, ha a lejtmutató a tolás határpontja, mert egy jó távolságra még a lejt-

mutatón túl is oly emelkedés van, amely a folytatálagos tolást megkívánja.

Az elválási pont megjelölésénél nem kevésbé fontos a reá állási pont megjelölése is.

Állomásokon természetesen elcsúszhat ezen reá állási pont megjelölésének szükségessége, az állomás vízszintben vagy lényegtelen emelkedésben van és a reá állási pontot megadja a tolandó vonat vége.

Vannak azonban vonalrészek, ahol a toló egy darabig követi a vonatot és a nyílt pályán a nagy emelkedés kezdetén áll arra reá.

A vonat megáll, bevárja a toló-mozdonyt és megkezdődik a tolás.

Nézetem szerint a tolási pont megjelölése itt még az emelkedés előtt volna eszközölendő és pedig oly módon, hogy a vonat még a vízszintesben vagy a még csekély emelkedésen álljon meg, egyrészt, hogy a toló reá állása előtt a vonat tulságos kinyulása, másrészt a vonó mozdonynak hátré fordított ideig tartó nagyobb igénybe vétele elkerültesse.

A toló elválási illetve reá állási pontja mind ezeknél fogva olyképen, oly feltűnően volna megjelölendő, hogy az úgy nappal, mint éjjel észrevehető legyen.

Ez pedig igen könnyen volna eszközölhető.

A gömörvég-erdőközi fogasrudas vonalon a fogasrud kezdete feltűnő táblával van megjelölve, melyre fel is van írva: „A fogasrud kezdete,” hasonlóan a fogasrud végét is egy tábla jelzi, az alkonyat beálltával ezen táblák lámpákkal vannak kivilágítva, úgy, hogy már nagyobb távolságról észrevehetőek.

Hasonlóképen volna véleményem szerint a toló reá állási illetve annak elválási pontja is megjelölendő, a táblák mindenütt az emelkedési viszonyok s az elébb elmondottak figyelembe vételével a menetirány jobboldalán volnának felállítandók. Azok felállítása nagy költséget nem okozna, azon felül pedig elhárítaná mindazon veszélyeket, a melyek eddig a toló reá állási illetve elválási pontjának eddigi hiányos megjelöléséből származhattak.

Ott, a hol valamely állomás bejáratí váltója van a toló elválási, vagy egy őrház annak reá állási pontjául megjelölve, ezen táblák felállítása természetesen elmaradhat, mert a megjelölés eléggé szembevető s a határ még sötét éjjel is észrevehető.

A tolonak a nyílt vonalon történő reá állásánál a vonat megállására a zárfékezőnek kellene különösen ügyelnie, kinek a megállóban lévő

vonatot mindaddig előre kellene inteni, míg az utolsó kocsí a reá állási pontot megjelölő táblát meg nem haladta.

Mint már elébb is hangsúlyoztam a vonat szakadásának meggátálása céljából a toló elválásának nem szabad hirtelenül történnie, hanem azt óvatosan kell végrehajtani.

Ha ugyanis a tolómozdony vezetője a tolási határhoz érkezve egyszerre elzárja a szabályzó-ját s eltávolodik a vonattól a vonat hátsó része, mely még nem jutott be a vízszintesbe hátrafelé hirtelen kinyulik s ha nem is szakítja el a vonatot, legalább is egy nagyot ránt rajta.

Ezt elkerülendő, még a tolási határ tökéletes elérése előtt a tolómozdony vezetőjének fokozatosan csökkentenie kell a tolás sebességét, anélkül azonban, hogy ezért a vonat végétől elválna, ezen fokozatos csökkentés közben azután lassan nyulik ki a vonatnak hátsó vége, úgy, hogy az elválás, addigra a vonat teljesen kihúzódván, a megjelölt határponton minden veszély és a vonatnak minden megrántása nélkül történhetik.

A forgalom biztonságának megóvása érdekében különösen fontos az is, hogy a tolómozdony a tolás megszüntetése után mily magatartást tanúsítson, illetve megálljon-e, kövesse-e a vonatot, illetve, hogy a nyílt vonalon történő reá állásoknál, mily időköz legyen az előlhaladó vonat s az utána jövő tolómozdony között.

(Folyt. köv.)

A „Haladás“ V-ik pályázata.

Április 10.

Szerkesztőségünk az eddig szép eredménnyel járt pályázatok sikerén felbuzdulva, újabb pályázatot ír ki, ezuttal kizárólag szakcikkekre, hogy olvasóinkban a szakkérdések iránti érzéket minél teljesebb mérvben fejleszthessük.

Ötödik pályázatunk feltételei a következők:

Kivántatik egy, a hazai vasuti szolgálat köréből vett eredeti szakközlemény, mely népszerű előadásban, egy lehetőleg általánosan érdeklő tárgyat dolgoz fel.

Az első pályadíj 50 korona, a második 25 korona.

A pályázat bírálóiul ismét sikerült megnyernünk *Görgey László üzletvezető urat, Tárcazy Ferencz felügyelő urat*, a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztá-

lyának vezetőjét és *Fűrész Sándor felügyelő urat*, a miskolci üv. vontatási osztályának vezetőjét, a kik ezuttal is készségesen vállalkoztak a bírói tisztre.

Pályázati feltételek:

1. A pályázatban olvasóközönségünk minden tagja, valamint minden munkatársunk részt vehet s abból csupán csak a szerkesztőség van kizárva.

2. A pályamunkák névtelenül, jeligés levél kíséretében küldendők be. A jeligés levélben a szerző neve és lakhelye foglaltatik.

3. A pályamunkák terjedelme a lapunkban közölni szokott cikkek terjedelmével legyen egyező, kéziratban legalább 8—10 kutyanyelvre terjedjen.

4. A beküldött pályamunkák a „Haladás” tulajdonát képezik, s azok közlésének joga, ha pályadíjat nem nyertek is, lapunk szerkesztőségét illeti.

5. A pályadíjak a bíráló bizottság által legjobbnak talált abszolút értékű munkának fognak kiadatni.

6. Azon pályamunkák, melyek a pályadíjat nem nyerték meg s lapunkban nem közölhetők, felbontatlan jeligés levelükkel együtt megsemmisíttetnek.

7. A pályamunkák f. é. május hó 15-ig küldendők be a „Haladás” szerkesztőségének czimére.

8. A pályázat eredményét f. évi június hó 5-iki számunkban tesszük közzé.

Kelt Miskolcson, 1904. április hó 10-én.

A „Haladás” szerkesztősége.

HETI KRÓNIKA.

Nagy hozsanna volt a kék Adria partján.
Összeülekezett svéd, osztrák és talján.
Ringattak a habok két királyi gályát
S bennök a svéd királyt s magyarok királyát.
Ágyu és harangszó, bokréta beszédek,
No meg „Gotterhalte” tölték be a léget.

Kongresszusa volt a szociálistáknak,
Mondják jövőjükben sok biztatót látnak
S mondják, hogy mi azért ijedezünk tőlük,
Mert Krisztus türelme hiányzik belőlük.
Nem ezt bánjuk mi, ez nem volna még hiba,
Hanem az, hogy elvük — az kosmopolita...

Nincs oly anathémád óh esalhatlan kánon,
Mely úgy lesujthatn a kicsi Balkánon
Macedón hadait, mint a föld mozgása,
Mely harci kedvüknek sirját még megássa...
Reng a föld alattuk, de mikor volt Balkán
Olyan mint Bob urfi, hej legény a talpán?

Párisban egy új klub, tudják mit osztogat?
Szegény családoknak eserép-virágokat.
Kinek nem juttat pénzt a sors e világon
Szoborra vagy képre, hát egy-egy virágon
Viduljon fel arca, ha az verejtékes...
Költői gondolat! Olesó eszme s ékes!...

Kenyér!... Mennyi áldás van-e röpke szócskán,
Reszketsz is érte óh küzdő eszkimócskám.
Egy pergő hét alatt immár ketten vannak,
Kik pisztolyal mentek Pesten s Bécsbe annak
A kenyéradónak, ki játszván az urat,
Ok nélkül kiadta a „le és fel utat”.

Londonban három ur minap beebédél
S azon versengenek büszkén, vidám képpel,
Melyik fizesse meg a három ebédjét.
Végre felkérlik a vendéglő pinczérét,
Hogy bekötött szemmel legyen bíró, — na és
Nem megszöktek. Ez is **fizetésrendezés.**

Passe-partout.

HIREK.

* **Házasság** *Rubint* Károly déli vasuti mérnök eljegyezte somogyvári *Somogyi* Gyuláné földbirtokosnak leányát, Antoniettét.

* **Hymen** *Kovács* Antal s-a-ujhelyi semaphor-felvigyázó nőül vette *Michels* Terézia kisasszonyt.

* **Elhalasztott hangverseny és táncmulatság.**
A Miskolcon felépíteni szándékolt vasuti árva ház javára Ruttkán tervezett hangverseny és tánemulatság f. évi május hó 1-ére halasztatott el. A részletes program összeállítása azonban már folyamatban van és a rendezőség reméli, hogy a ruttkai mulatság számbavehető eredményt fog biztosítani a humánus intézmény javára.

* **Életmentő mozdonyvezető.** Könnyen végzetessé válható baleset történt hétfőn délután a tiszavidéki pályaudvaron. Kassáról 3 óra 16 perczkor robogott be az 1507. sz. személyvonat, melynél szokás szerint a podgyászholdárok várakoztak az érkező utasokra. *Gadus* István holdár éppen akkor haladt át a vágányokon, a midőn a vonat berobogott s a mozdony ütközője elütötte. — Nem csekély riadalmat keltett a jelenet a pályaudvaron levők között, mert mindenki attól tartott, hogy a következő pillanatban a mozdony kerekei elgázolják a vágányok közt fekvő embert. Ebben a pillanatban azonban *Kőszegi* Andor mozdonyvezetőnek sikerült a mozdonyt hirtelen megállítani úgy, hogy *Gadus* Istvánnak néhány jelentéktelen sérüléssel kívül komolyabb baja nem történt.

* **Halálos elgázolás.** A czinkotai vasut a keleti pályaudvar közelében elgázolt egy munkás külsejű férfit, aki nyomban meghalt. A holttestet beszállították a törvényszéki orvostani intézet bonczoló termébe. Személyazonosságát eddig nem sikerült megállapítani. A halálos szerencsétlenség ügyében a rendőrség szigorú vizsgálatot indított.

* **Vasuti szerencsétlenség.** A m. kir. államasutak Budapest közelében levő rákosi pályaudvarán vonatösszeütközés történt. A Hatvan felől jövő tehervonat állítólag hibás váltóállítás következtében beleütközött a Széknok-felé induló tehervonatba. *A hatvani vonat lokomotívja öt kocsival együtt darabokra tört, a vonatvezető és mozdonyvezető súlyosan, egy vizsgáló lakatos pedig életveszélyesen megsebesült.* A vizsgálatot az államvasutak jobbparti üzletvezetősége megindította.

* **Meglopott vasuti főmérnök.** A rendőrség letartóztatta *Tóth* József huszonnégyéves rosvott multu zsebtolvajt, aki a nyugoti pályaudvar mellett egy villamoson *Verbírsch* Alajos máv. főmérnök óráját ellopta.

* **Végz tetjes udvariasság.** Csaczáról jelentik a következő esetet: *Szedlacsek* Alajos, a kassa—oderbergi vasutnál harmincz év óta alkalmazott munkás a nála látogatóban volt sógorát a vonathoz kísérte, sőt a kupéba is beült hozzá. E közben a vonat megindult, mire *Szedlacsek* kiugrott a vasuti kocsiból, de oly szerencsétlenül, hogy a vonat kereké alá esett. A kerekék a szerencsétlennek fejét és a derekát zúzták össze.

* **Vasuti szerencsétlenség.** Sepsiszentgyörgyből jelentik, hogy az ottani pályaudvaron tolatás közben szerencsétlenség történt. A Brassóból érkezett személyvonatról három kocsi kellett volna lekapcsolni. A tolató lokomotív azonban olyan erővel ment neki az álló vonatnak, hogy egy kocsi összetört, három kisiklott s két ember megsebesült. A vizsgálatot megindították.

* **A tátrai vasut létesítése érdekében,** mely turisztikai szempontból kiváló fontossággal bír, *Krieger* Vilmos és *Matejka* Vincze vállalkozók, elutaztak Drezdába, ahol a szükséges kocsikat kipróbálják és beszerzik. Ha a vállalkozóknak nehézségeket nem gördítenek utjukba, úgy a vágánynélküli villamos vasut Poprád és Ótátrafüred között június hó közepén át lesz adható a forgalomnak.

* **A banócz deregnyői vasut** ügyében Nagymihály város képviselőtestülete megtagadta

a vasut engedményese által kért hozzájárulást és mellőzte azon ajánlatot is, hogy a motoros kocsi közlekedés a m. kir. államasutak pályaudvarától a város uttestein keresztül a műmalomig létesíttessék. A képviselőtestület azon feltevésből indult ki, hogy a tervbe vett vasut építése a város érdekeit semmi körülmények között nem szolgálhatja, sőt ellenkezőleg alkalmas lehet arra, hogy a forgalmat és kereskedelmet Ungvár felé terelje.

* **Elgázolás.** A nyugoti pályaudvaron *Hinger* János pályamunkás egy vasuti kocsii alá került, amely elgázolta s jobblábát összeroncsolta. A szerencsétlent a Rókusba vitték.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ma tartotta évi közgyűlését gróf Csokonics Endre r. b. t. tanácsos elnöklete alatt. Az 1903. évi üzletévről szóló jelentés szerint a társaság díjbetétele a mult évben ismét jelentékenyen emelkedett s kivált az életbiztosítási üzletágban oly nagy mértékű volt az új üzletek szerzésének a sikere, hogy az előző évben 293 922,210 korona összeggel kimutatott életbiztosítási tőkeállomány 1903 ban az év folyamán beállott számos és jelentékeny tőkeszedékeség dacára 312 301,170 korona összegű állománya gyarapodott föl. Az 57.840.806 kor. életbiztosítási évi új szerzemény összes szerzési költségei már a mult évben teljesen leirattak. Újabb tekintélyes gyarapodást mutatnak a társaságnak különben is nagyon erős tartalékai. Tűzbiztosítási tartaléka 90 000 kor. összegre emelkedett, a több év s jégbiztosítások utolsó évi díjengedményeinek fedezetéül pedig 100.212 kor. 39 fillér összeg helyeztetett tartalékba. Az értékpapírok árfolyamemelkedésének egész jelentékeny évi nyereségét 787.306 korona 91 fillért árfolyamkülömbözeti tartalékához csatolta a társaság s e tartalék ezzel 4.700.477 kor. 18 fillérre növekedett. S még ezenfelül 2 318.839 kor. 52 fillér összegre emelkedett a társaság külön tartaléka is. A minden terheléstől ment életbiztosítási díjtartalék, a viszontbiztosított rész levonásával 1903. végén már 84 237.931 kor. 91 fillért tett ki. Hozzászámítva a részvénytőkét is, a társaság összes biztosítéki alapjai a mult évnek zártával 108.847 431 korona 1 fillérnyi összegre jutnak. — Az összes üzletágak egyesített évi eredménye 2 903 363 korona 87 fillér össznyeremény, melyből az alapszabályszerű levonások és tartalékolások után 1.916.703 korona 31 fillér marad a közgyűlés rendelkezésére. Ebből az igazgatóság évi osztalékra részvényenként 400 koronát, összesen tehát 1 200.000 koronát javasol kifizetni; a még fenmaradó összegből nagyobbrészt célszerű leírásokra s tartalékolásokra fordítani, 50.000 koronával azonban a tisztviselők nyugdíjalapját, 10.000 koronával pedig a beteg tisztviselők segélyezésére szolgáló Ormódy alapot gyarapítani.

Közhasznú adakozásokra az igazgatóság javaslata 15.000 koronát irányoz elő. Ezután a felügyelőbizottság jóváhagyó jelentése került felolvasásra. Miután a folyó évvel az összkormányzó testület megbízása lejárt, megejtették a választásokat. Az új ciklusra az igazgatóság tagjai lettek Ormódy Vilmos, vezérigazgató, báró Harkányi Frigyes igazgatósági elnök, Jeney Lajos vezérigazgatóhelyettes, László Zsigmond és gróf Zichy Nándor. A választmány tagjai: elnök gróf Csekolics Endre, alnök gróf Nádasdy Ferenc. Tagok: báró Baich Milán, gróf Bánffy György, gróf Bathányi István, Dorrier Henrik, Deutch Sándor, gróf Erdődy Rudolf, báró Gerliczy Ferenc, Goldberger Berthold, báró Harkányi János, gróf Karátsanyi Jenő, gróf Korniss Károly, Libits Adolf, lovag Schoeller Pál, báró Schossberger Nándor, Szegedy György, Szitányi Géza, báró Üchtritz Zsigmond, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Zichy János. A felügyelő-bizottság tagjai: Burchard Bélaváry Konrád, Hajós József, Németh Titusz és báró Radvánszky Géza.

A Trieszti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazioni Generali) f. é március hó 18-án tartott 72-ik közgyűlésén terjesztettek be az évi mérlegek. Az előtünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1903. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 656.787.581 korona és 31 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 28.731.705 korona 08 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 14.062.386 korona 03 fillérrel 174.192.235 korona 16 fillérre emelkedett. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betöréses-lopás elleni és tükör üvegbiztosítást, a díjbevétel 12.989.614 539 korona biztosítási összeg után 21.276.945 korona 70 fillér volt. miből 8.716 810 korona 37 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 12.560.135 korona 33 fillérre rugott, mely összegből 8.669 907 korona 26 fillér, mint díjtartalék, minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 86.523.237 korona 41 fillér. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3.720 916 korona 60 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.161,348 korona 49 fillérre rugott. Károkért a társaság 1903-ban 26.668.093 korona 31 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 768.682.165 korona és 96 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. A nyereség-tartalékok közül, melyek összesen 23.505.036 korona 95 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszállítvány-nyereség-tartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely a 3.729.624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 16.778.952 korona 01 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és a 378.204 ko-

rona 47 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezeken kívül fennál még egy 938.042 korona 47 fillért kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 208.632.918 korona 73 fillérről 227 329 923 korona 25 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések 35,297 680 korona 66 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 19,464 641 korona 25 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 723 807 korona 13 fillér. 4. Értékpapírok 157,833 474 korona 11 fillér. 5. Tárcaváltók 1,608.628 korona 72 fillér. 6. A részvényesek biztosított adólevelei 7 350 000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követeléseit, a hitelezők követeléseinek levonásával 5 651 691 korona 38 fillér, összesen 277,329 923 korona 25 fillér. Ezen értékekből 45 millió korona magyar értékekre esik.

Tarka élet.

Altiszti vizsgán.

Április 10.

A jelölt, ki egyébként becsületes vonatmálházó s a reménybeli fizetésrendezés küszöbén altiszti állás után törekszik, szörnyű módon izzad a fogas kérdések sulya alatt.

A földrajz van soron. Az examináló professzor kemény, nyakas ember, aki nem enged a negyvennyolczból s ugyancsak megváltja a deliquenseket.

Az első kérdés nem sikerül. A második gyöngén megy.

— No, most adok még fel magának egy kérdést, Kuczora Máté, de ha erre sem tud megfelelni — akkor megbuktatom.

Kuczora Mátét erre a barátságos biztatásra kilelte a hideg, majd pedig hirtelen rá előntötte a forróság.

— Azt mondja meg nekem, hogy Magyarország és Ausztria milyen viszonyban vannak egymással?

Neki gyürkőzött Kuczora Máté a gondolkodásnak s hamarosan kisütötte a választ.

— *Rossz viszonyban* — felelte az igaz meggyőződéssel hangján s mint aki jól megoldotta a kérdést, büszkén helyet foglalt.

Nulla.

CSARNOK.

KÖDBEN.

— Regény. —

2

Irta: IRENTRUH.

A poros utcán csendes lépésben lovagol egy fiatal huszártiszt. Szőke haja és bajusza fehér a portól, nagy fekete lova is egészen szürke s csak imitt-amott mutat eredeti színéből valamit.

A templom előtti téren egy kapuban várja urát, a közeledő tisztet, Sáska János „privadiner.“ Kinyitja a kaput s mereven szalutál gazdájának, de a mint ez elhalad mellette, nem állhatja meg, hogy dédelgetve végig ne simítsa kezét hátul a fekete paripán.

— No milyen a kvártély, Jancsi? — kérdi a tiszt lováról leszállva.

— Nagyon jó, hadnagy ur. Finom szoba, paklanyos ágy, nagy tükör is van, meg az istálló is maradhatós.

S mialatt megereszti a fekete hevederét, a kvártély dícséretképen hozzáteszi még: — Kisasszony is van a házba'.

— Aztán szép e? — kérdi mosolyogva a hadnagy.

— Szép. Neköm tetszik.

A tiszt füttyörészve indult a tornáczos, régi falusi épület felé. Ócska urilak, magas zsindeletetővel, bolhajtásos ablakait vasrostély védi s fehérre meszelt falain vadszöllő fut fel. Csöndes, vén udvarház, melynek tömör falai között elmúlt századok leventéinek sarka tyupengése hallatszott egykoron. A ház körül magas kert díszlik s a rózsák és tarka virágu bokrok üde, pompája között megragadó ellentétként áll komor egyszerűségében a vénhedt épület.

A fiatal hadnagy végig haladva a tornáczon, legénye utmutatása szerint a szállását képező szobába nyitott. De alig lépett be, meglepetten állott meg az ajtóban. A szobában egy fiatal lány volt, ki a meglepetés nagy zavarában lángvörösre gyult arczezal, szótlantul nézett a belépőre. Ott rendezkedett a szobában, nem tudván, hogy annak lakója már megérkezett s most nagy ijedelmében az jár az eszében, hogyan lehetne kiszaladni onnét.

A huszárt is meglepetés állította meg a küszöbön. Meglepte őt a lány ijedt tekintete s a következő szempillantásban már fokozta a meglepetést a bájos, kis ismeretlen elragadó szépsége. Világos kék ruhájában, kis fehér köténynyel, oly édes jelenség volt az a szőkehajú leány, hogy a mint bájos elfogultságában nagyra meresztve buzavirág szeméit, a hadnagyra nézett, az önfeledten gyönyörködött benne.

(Folyt. köv.)

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

	III			IV			
I	A	A	Á	D	E	E	I
	Y	Szórejtvény.				E	
	T	Közli:				E	
	U	Kovács Béla				E	
	R	Losonc.				G	
II	R	M	M	M	L	I	II
	III			IV			

A kockákban levő betűk úgy helyezend k el, hogy azok a következő szavakat adják.

I—I-ig. Az elzárkozott embert így hívjuk.

II—II-ig. A ki ilyen, az jó hazafi

III—III ig. Kísérleteznek vele.

IV—IV ig. Ferfi szív.

A talány minden megfejtője, ki pontos czimét közli s csomagolási és posta díj fejében 50 fillért beküld, jutalmul egy értékes könyvet kap.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő április hó 21. A talány megfejtését április hó 24-iki számunkban fogjuk közölni.

A „Haladás“ 13-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

1—1. H.

2—2. Kar.

3—3. Hulla.

4—4. Aladár.

5—5. Rák.

6—6. S.

a—a és b—b „Haladás.“

A 7 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillert beküldötték, a jutalmkönyveket kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

Miskolczi Lsnez. A költeményt jövő számunkban hozzuk, a rejtvényeket sorrend szerint szintén felfogjuk használni.

E Zoltán. Hivatalos formában még nem nyert megerősítést Birálatával csak akkor foglalkozunk, ha befejezett tényként fogja a hivatalos felsőbbség enuncziálni

Hona A terv merész és félős, hogy balul üt ki Nem tanácsoljuk.

Z. Endre. Panasza méltánylást érdemel. Terjessze be az üzletvezetőséghez.

Z. K. Forduljon a mértékhit-lesítési hivatalhoz.

Vihar A sójövédéki körlovasnak lovagló-tanfolyamot nem kell végeznie.

Felelős szerkesztő: **Zsivkovics Antal.**

II. Életbiztosítási üzlet.

Negyvenegyedik évi zarszámla 1903. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK.

Table of expenses (KIADÁSOK) with columns for description and amounts in korona and fillers.

BEVÉTELEK.

Table of income (BEVÉTELEK) with columns for description and amounts in korona and fillers.

Mérlegszámla 1903. december 31-én.

VAGYON

Table of assets (VAGYON) listing various securities and their values.

TEHER.

Table of liabilities (TEHER) listing various debts and obligations.

Steiner Jemő életbiztosítási könyvtár.

Báró Harkányi Frigyes Jemey Lajos.

A fenti zarszámlák és mérlegek megvizsgálva...

Budapest, 1903. december hó 31-én.

Az igazgatóság: László smond, Zsuzsanna, ügyvezető.

Budapest, 1904. március hó 8-án.

Németh Titusz, árnó.

Gergely Tódor, a központi könyvészt főnöke.

Ormody Vilmos, Gróf Zichy Nándor.

1903. évi nyeresémény...

88.290,92 71

Előleges értesítés!

Értesítjük lapunk olvasó közönségét, hogy a

**Vasuti altiszti vizsgára
készülők kézikönyvét**

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadjuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*
már a legközelebbi hetekben elhagyja a sajtót!

Ara 3 korona.

Miskolcz, 1904. márcz. 5-én.

A „HALADÁS” szerkesztősége.

Előjegyzések és előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

TRIESZTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
(ASSICURAZIONI GENERALI)

BUDAPEST, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a Trieszti Általános Biztosító Társaság
a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk
mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a
ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréssel-lopás- és
harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetül továbbá: jégbiztosi-
tásokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., valamint baleset elleni
biztosításokat az „Eisö o. általános baleset ellen biztosító társaság”
számára.

A miskolci főügynökség. — Neumann Adolf.